

KOEN VAN WICHELEN

België-Nederland 1-0
Nederland-België 0-1

KOSMOS

Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen

www.kosmosuitgevers.nl

 @Kosmosuitgevers

De interviewfragmenten met Dries Mertens, Jan Vertonghen, Dick Advocaat, Frank de Boer en Marc Wilmots verschenen eerder in het maandblad *Passie voor Voetbal*.

© 2014 Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Idee en samenstelling: Koen Van Wichelen

www.koenvanwichelen.be

Redactie: Dieter Bauwens, Sander De Graeve en Daan Rieken

Omslagontwerp: Anton Feddema

Vormgeving: Intertext.be

Omslagbeeld: ANP

ISBN 978 90 4391 682 0 (Nederland)

ISBN 978 90 4391 700 1 (België)

ISBN e-book 978 90 4391 683 7 (Nederland)

ISBN e-book 978 90 4391 702 5 (België)

NUR 489

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

Inhoud

PROLOOG

De kater van Kazachstan 7

WIE IS WIE

Het elftal der kenners 11

LES 1

Het drama van de 119e minuut 15

LES 2

De Nederlandse school 23

LES 3

De revanche van Wilmots 47

LES 4

Advocaat van de Duivels 59

LES 5

België 2.0. De nieuwe Belgitude 75

LES 6

Techniek boven 83

LES 7

De intrede van de pleintjesvoetballers 105

LES 8

Jean-Marc Bosman en zijn arrest 113

LES 9

Schoffelaars werden winnaars 127

EPILOOG

Vooruitblik op het WK 139

De kater van Kazachstan

We schrijven 16 augustus 2006. Rond de klok van half elf was de droom alweer vervlogen. Amper 15.000 toeschouwers vonden op deze mooie zomeravond hun weg naar het Constant Vanden Stockstadion in Anderlecht. Het stadion was daarmee nauwelijks half gevuld. Onder hen mijn zoon en ik. Achteraf gezien kan ik de thuisblijvers geen ongelijk geven. België trapte die avond de kwalificatie voor het EK van 2008 af. Tegenstander was het nietige Kazachstan. Een hapklare brok, maar niet volgens toenmalig bondscoach René Vandereycken. In plaats van die brave Kazachen vanaf de eerste minuut op hun doel te plakken en vervolgens op te peuzelen, koos hij tot ieders verbazing voor een afwachtende tactiek. Angsthazenvoetbal zeg maar.

Maar liefst zeven van de elf spelers die toen het scheidsrechtersblad sierden, liepen in hun carrière al meer achter dan voor de middenlijn. Carl Hoefkens, Timmy Simons, Vincent Kompany, Thomas Vermaelen, Daniel Van Buyten, Jelle Van Damme en doelman Stijn Stijnen moesten ervoor zorgen dat het grote Kazachstan vooral geen doelpunt zou scoren in het Astridpark. Voor deze dubbele defensieve gordel liepen Moussa Dembélé,

Thomas Buffel, Karel Geraerts en Bart Goor elkaar voortdurend in de weg. Wat een simpele walk-over moest worden, werd een compleet zootje. Spelers liepen voortdurend uit positie, van enig combinatievoetbal was geen sprake. Slag om slinger ontstonden boulevards aan ruimte voor Kazachstan om een tegenaanval op te zetten. Na een kwartier geklungel kreeg de jonge Vincent Kompany, een van de vele centrale verdedigende middenvelders die avond, het op zijn heupen. Hij kon het niet meer aanzien, lapte de tactische richtlijnen aan zijn kicksen en besloot op zijn eentje de boel te forceren. Keer na keer rukte hij met de bal aan de voet van achteruit op naar het vijandelijke strafschopgebied. De defensie van de Kazachen kraakte, het was een kwestie van tijd voordat het verlossende doelpunt zou vallen. Maar op dat moment sloeg het noodlot toe. Kompany passeerde drie man, kwam op volle snelheid de zestien in gestormd, zag zijn schot geblokkeerd en... blesseerde zich aan de lies. 'Glazen man' Kompany eraf, Stein Huysegems erop.

'Dat komt niet goed, papa,' zei mijn zoon Lucas. De wedstrijd was nog maar een half uur ver. Helaas kreeg mijn zoon gelijk. Het bleef 0-0 op die afschuwelijk mooie zomeravond in Anderlecht. Een triestige plensbui had zich meer geleend voor het drama dat zich toen voltrok, maar zelfs de weergoden waren de Belgen niet welgezind. Samen met de andere gedesillusioneerde toeschouwers trokken we huiswaarts. We konden het EK van 2008 al meteen op onze buik schrijven. Met dank aan de meest surrealistische, chaotische tactiek ooit gehanteerd tijdens een interland. Met gebogen hoofd dropen we af toen mijn zoon, zeven jaar oud, de algehele stilte doorbrak. 'Papa, ik vind wel dat de Rode Duivels ons ticket moeten terugbetalen.' Hilariteit alom. De waarheid komt uit een kindermond. Mijn zoon had volkomen gelijk.

Het nationale voetbalelftal van België was zo ver afgegleden dat het werkelijk niemand nog een moer kon schelen wat het

presteerde, of beter, wat het vooral niet presteerde. De bodem was bereikt. De Rode Duivels waren in 2006 nog minder populair dan kindermoordenaar Marc Dutroux. België bevond zich diep onder aan de ladder van de FIFA-ranking. Zelfs de grootste optimist (ondergetekende dus) durfde na die wanvertoning tegen Kazachstan niet ervan te dromen dat het ooit weer goed zou komen. Laat staan dat België zich zonder nederlaag zou plaatsen voor een groot toernooi, over Oranje heen de top vijf van de FIFA-ranking zou binnenduiken en bovenaan in de poule en als schaduwfavoriet aan een WK zou beginnen. Maar, acht jaar na Kazachstan is het wel degelijk zover. De Rode Duivels staan bij de bookmakers met stip als outsider genoteerd voor het komende Wereldkampioenschap in Brazilië. Heel wat volgers dichten België zelfs meer kans op de titel toe dan Oranje. Heel het koninkrijk der Belgen staat nu weer achter het nationale voetbalelftal. Maar hoe is het zover kunnen komen? Hoe hebben de Belgen dit voetbalmirakel voor elkaar gekregen? Waar komt de huidige ‘gouden generatie’ plots vandaan? Berust deze hype op puur toeval of zit er meer achter? Ik vroeg het aan een aantal directe betrokkenen (‘de kenners’) en vatte hun commentaar samen in negen lessen. Wat bleek: het sprookje van de Rode Duivels kleurt behoorlijk Oranje. De recente opmars van de Belgen is er mede gekomen dankzij het Nederlands voetbal. Wat heet: de slimme Belgen hebben niet alleen de aanvallende Nederlandse speelstijl maar ook de Oranjegekte overgenomen. Of dat tot de eerste wereldkampioen uit de Lage Landen zal leiden, valt nog af te wachten. Maar het wordt in ieder geval een mooie zomer, daar in Brazilië.

Mijn zoon gelooft erin en dat is alvast een goed voorteken. Hopelijk krijgt hij gelijk en kunnen we de kater van Kazachstan definitief doorspoelen.

Koen Van Wichelen

WIE IS WIE

Het elftal der kenners

Wij presenteren hieronder het elftal der kenners dat in dit boek aan het woord zal komen: Marc Wilmots, Jan Boskamp, Aad de Mos, Mario Been, Rick de Leeuw, Marc Degryse, Frank de Boer, Timmy Simons, Dick Advocaat en Dries Mertens.

Marc Wilmots was als speler onder meer aan de slag bij KV Mechelen, Standard en Schalke 04. Met die laatste club veroverde hij de UEFA-Cup in 1997. Voor de nationale ploeg speelde het *Kampfschwein* 70 interlands, waarin hij liefst 28 keer scoorde. Als trainer was zijn ervaring nog erg mager toen hij eind 2009 assistent-bondscoach werd onder Dick Advocaat. Sinds de zomer van 2012 staat hij zelf aan het roer van de Rode Duivels.

Jan Boskamp speelde in Nederland bij Feyenoord voor hij in 1974 naar België verkaste. Hij werd kampioen met het bescheiden RWDM en won als eerste buitenlander de Gouden Schoen. 'Bossie' speelde twee interlands voor Oranje, waarvan één op het WK in 1978, waar Nederland de finale haalde. Als coach was Boskamp onder meer bij Anderlecht en Standard. Hij voelde

zich zo goed thuis in België dat hij er bleef wonen, inmiddels al veertig jaar.

Aad de Mos kende een bescheiden carrière als speler, maar bouwde als coach een stevige reputatie uit door zijn successen bij onder meer Ajax, KV Mechelen en Anderlecht. Met het kleine Mechelen won hij de Europacup II en werd hij kampioen, wat hem voorgoed onsterfelijk maakte in België. Tegenwoordig werkt hij vooral als voetbalanalist.

Mario Been kende zijn grootste successen als speler van Feyenoord. Ook als trainer was hij twee jaar in Rotterdam aan de slag. In 2011 kwam hij naar België, waar hij tot voor kort Racing Genk coachte. Met Genk was hij de voorbije jaren een te duchten titelconcurrent voor Anderlecht, Club Brugge en Standard. In 2013 won Been met Genk de Belgische beker.

Rick de Leeuw is een Nederlandse zanger die vooral faam maakte met de Tröckener Kecks. De laatste jaren is hij ook solo succesvol. Behalve zingen, schrijft De Leeuw ook boeken en gedichten, en presenteert hij op radio en televisie. Hij is al jaren een graag geziene gast in allerlei Belgische en Nederlandse talkshows. De Leeuw is een vurig Ajax-supporter, maar volgt ook het Belgisch voetbal op de voet en is onvoorwaardelijk fan van de huidige generatie Rode Duivels.

Marc Degryse schitterde als speler bij Club Brugge en Anderlecht. Tussen 1996 en 1998 speelde hij ook voor PSV, aan de zijde van dat andere Belgische icoon Luc Nilis. 'De kleine' is een echt voetbaldier, als gewaardeerd analist verslindt hij wekelijks heel wat wedstrijden. Hij is bovendien getrouwd met een Nederlandse, en volgt ook het Nederlands voetbal van nabij.

Frank de Boer won de voorbije seizoenen vier keer op rij de titel als hoofdtrainer van Ajax. Eerder was hij werkzaam als assistent-bondscoach van het Nederlands elftal en als jeugdtrainer bij Ajax. Als speler kwam De Boer onder meer uit voor Ajax en FC Barcelona. Hij speelde 112 interlands voor Oranje, waarvan hij ook een tijd aanvoerder was.

Timmy Simons groeide bij Club Brugge en de Rode Duivels uit tot dé steunpilaar en aanvoerder. De verdedigende middenvelder speelde ook vijf seizoenen voor PSV, waar hij eveneens drie jaar de aanvoedersband droeg. Sinds 2013 doet hij dat opnieuw bij Club Brugge. Hij is bij de huidige selectie Rode Duivels, naast Daniel Van Buyten, de enige die al aanwezig was op een groot toernooi: het WK in 2002.

Dick Advocaat is een van de meest succesvolle Nederlandse trainers ooit. ‘De kleine generaal’ had onder meer PSV, Glasgow Rangers en Zenit Sint-Petersburg onder zijn hoede, net als de nationale ploegen van Nederland, Zuid-Korea en Rusland. In 2009 werd hij even bondscoach van België, waar hij een professionele structuur op poten zette en huidig bondscoach Marc Wilmots aanwees als zijn assistent.

Dries Mertens werd gewogen en te licht (lees: te klein) bevonden door AA Gent en Anderlecht, maar in Nederland werd zijn talent wel erkend: via AGOVV en Utrecht veroverde hij bij PSV alle Nederlandse harten. Met zijn snelheid, techniek en scorend vermogen was hij een gesel voor alle verdedigers van de Eredivisie. Sinds de zomer van 2013 speelt hij in Italië bij Napoli. In 2011 debuteerde hij voor de Belgische nationale ploeg, waar hij regelmatig als supersub de wedstrijden moet openbreken.

Jan Vertonghen verhuisde op zijn zestiende naar Nederland om bij Ajax te gaan voetballen. Daar speelde hij zes jaar lang in het eerste elftal. In die periode leidde hij zijn ploeg als aanvoerder naar meerdere titels. Sinds 2012 verdedigt hij de kleuren van het Engelse Tottenham. En ‘Super Jan’ doet dat zo overtuigend dat hij als een van de beste verdedigers in de Premier League beschouwd wordt. Ook bij de Rode Duivels werpt hij zich de laatste jaren steeds nadrukkelijker op als een van de absolute leiders van de ploeg. Hij speelde al meer dan vijftig interlands.

Het drama van de 119e minuut

Hoe David Platt de Belgen een levenslang trauma bezorgde

Om het huidige snel opkomende enthousiasme en optimisme rond de Belgische nationale ploeg te begrijpen, moeten we ver, heel ver terug in de tijd. Vierentwintig jaar om precies te zijn. Op het WK 1990 in Italië stond volgens velen de beste Belgische ploeg ooit. De helden die in 1986 de vierde plaats haalden in Mexico werden nog versterkt met een ijzersterke doelman (Michel Preud'homme) en een spelverdeler van internationale klasse (Enzo Scifo). De Rode Duivels werden toen zelfs het Brazilië van Europa genoemd.

De droom leefde in het kleine België. De droom van een natie die voelde dat de Rode Duivels op de rand stonden van een grootse prestatie. De poulefase was min of meer een formaliteit. Uruguay en Zuid-Korea werden zonder veel problemen opzijgezet. De nipte 2-1 nederlaag tegen het Spanje van de legendarische Real-spits Butragueño zorgde niet voor paniek. In de tweede ronde wachtte het Engeland van Paul Gascoigne en Gary Lineker. De Belgen waren niet onder de indruk. Ze

speelden sterk, hadden de wedstrijd kunnen en moeten afmaken, maar verzuimden dit te doen. Ook in de verlengingen was België de betere ploeg. Maar scoren zat er ook toen net niet in. Iedereen maakte zich al op voor de onvermijdelijke strafschoppen.

Tot net voor het affluiten in de 119e minuut een zekere David Platt de Belgen collectief en keihard uit hun droom deed ontwaken. Platt liep in op een vrije schop van Gascoigne. Pats, boem! Een prachtige volley later lag België uit het toernooi en was invaller Platt publieke vijand nummer één in België. Tot op de dag van vandaag weet elke Belg nog waar hij was op die vermaledijde 26e juni 1990. Ik bekeek de wedstrijd op televisie samen met een groep vrienden. Ik herinner me nog ons toenevend geloof en enthousiasme en vooral: de doodse stilte die viel toen Platt de Rode Duivels de doodsteek gaf. Ik heb die dag volwassen mannen zien huilen. En ik geef toe: het scheelde bij mij ook niet veel. Nooit in mijn leven ben ik zo dronken geweest als toen na die wedstrijd. Platt bezorgde in die verschrikkelijke 119e minuut heel voetbalminnend België een trauma dat vierentwintig jaar later nog steeds nazindert.

Jan Boskamp, de meest Belgische Nederlander op deze planeet, kan erover meepraten. Hij maakte het drama live in Italië mee vanaf de eerste rij. Volgens hem hadden de Belgen het zelf gezocht. 'Ze hadden het zaakje maar moeten afmaken toen ze er de kans toe hadden.' Boskamp ziet de huidige generatie wel in staat om zo'n partij tot een goed einde te brengen. Vooral Eden Hazard, de Belgische sterspeler van Chelsea moet op dat vlak voor het verschil zorgen.

Boskamp: 'Het trauma van David Platt? Nou, dat valt wel mee hoor (*lacht*). Je krijgt twee, drie goede kansen, maar die maak je niet af. Zo simpel is het. Het was puur een mentale kwestie. Daar gaat het om op zo'n WK. De druk wordt steeds groter, en hoe ga je daarmee om? Nou, dan kom ik dus bij dat

mannetje uit, bij Hazard. Het maakt hem geen reet uit, die druk. Marouane Fellaini ook niet. Die hebben daar helemaal geen moeite mee, die gasten. In 1990 waren er problemen tussen bondscoach Guy Thys en Jan Ceulemans. *De Caje* was uit de ploeg gezet. In de eerste wedstrijd viel hij in, in de tweede wedstrijd scoorde hij en zo zijn ze uiteindelijk toch verdergegaan.’

Velen vinden de lichting Rode Duivels van 1990 sterker dan de generatie die vier jaar eerder vierde werd. Boskamp: ‘Dat weet ik niet hoor. Al moet ik zeggen, misschien klopt het wel. Want op het WK van ’86 in Mexico hebben we [daarmee bedoelt Boskamp dus België, nvdr.] geloof ik maar één wedstrijd gewonnen, tegen de Sovjet-Unie. En we hebben de meeste goals tegen gekregen. Dus zo geweldig was dat nu ook weer niet.’

Marc Degryse beleefde het drama van Platt van nog iets dichterbij dan Boskamp. De pocketaanvaller speelde namelijk mee in die wedstrijd tegen de Britten. Hij kan nu nog altijd zijn ogen niet geloven. ‘Alles leek goed te gaan, tot die verdomde Platt scoorde. Engeland had toen een veel betere ploeg dan nu, met Gary Lineker en Paul Gascoigne onder anderen. En wij speelden goed, maar de goal wilde niet vallen. En dan kregen zij op het einde van de verlengingen een vrije trap. Ik ben er nog altijd niet uit of die terecht was of niet. Franky Van der Elst verloor David Platt even uit het oog, die liep zich vrij en de bal ging erin. Dat was een enorme ontgoocheling, ja. Ook omdat het in de 119e minuut gebeurde. Dan ben je met je hoofd al bij de penalty’s. Het trauma was voor Franky Van der Elst overigens nog een stuk groter dan voor de andere spelers, want Platt was zijn man. Sorry Franky (*lacht*). Eén minuut later zit je in de kleedkamer en ben je uitgeschakeld. Het is een van de weinige keren dat ik spelers heb zien huilen na een verloren wedstrijd.